MIGRÁCIÓS KÖRKÉP

EURÓPA

(1) Frontex: október végére elérte a 160 ezret az illegális határátlépések száma

Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) legfrissebb adatai szerint 160 ezer illegális határátlépést regisztráltak az EU külső határán 2021 első tíz hónapjában, ami éves alapon mintegy 70%-os emelkedést jelent. Csak októberben közel 23 ezer határsértést könyveltek el a főbb útvonalakon. Jelzésértékű, hogy az említett adatok a 2019. évi vonatkozó számokat is túlszárnyalják, vagyis a Covid-járványban bevezetett korlátozások bázishatását is felül múló emelkedésről van szó. Abszolút értelemben kiemelt nyomás alatt állt a közép-mediterrán és a nyugat-balkáni útvonal, százalékosan pedig egyértelműen a keleti határon „robbant be" az illegális migráció (az alacsony bázis következtében). A nyugat-afrikai útvonalon is érezhetően nőtt az érkezésszám éves alapon, de immár a 2021-es nyugat-mediterrán adat is „lehagyta" a tavalyit. A görögök ugyan jobb helyzetben voltak eddig idén, mint 2020-ban, Ciprus e szakaszon meredek emelkedéssel szembesült az illegális érkezésekben.

1. táblázat: Illegális határátlépések számának részletes alakulása (2021. I-X.)

Útvonal	Érintett országok, régiók	Határsértések száma	Határsértések számának %-os változása (2021/2020)	Érkezők nemzetisége (TOP3)
Közép-mediterrán	Líbia, Tunézia → Olaszország, Málta	55 ezer	+91%	Tunéziai, bangladesi, egyiptomi
Nyugat-Balkán	Görögország, Bulgária → Albánia, Montenegró, Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Szerbia	49 ezer	+140%	Szíriai, afgán, marokkói
Keleti	Fehéroroszország → Lengyelország, balti államok	8 ezer	+1 444%	Iraki, afgán, szíriai
Nyugat-mediterrán	Marokkó → Spanyolország	16 ezer	+14%	Algériai, marokkói
Nyugat-afrikai	Nyugat-Afrika, Marokkó → Spanyolország (Kanári-szigetek)	17 ezer	+46%	Marokkói, szubszaharai
Kelet-mediterrán	Törökország-Libanon → Görögország, Ciprus	16 ezer	-11%	Szíriai, török, kongói

[Frontex]

(2) 27 migráns fulladt bele a La Manche csatornába

A francia hatóságok hivatalos közleménye szerint 27 migráns fulladt bele a La Manche csatornába november 24-én, miután a felfújható csónakjukból kiszökött a levegő; az áldozatok az Egyesült Királyságba próbáltak eljutni. A csónak utasai közül a francia hatóságoknak két embert sikerült kimentenie a fagyos tengerből, őket jelenleg kórházban ápolják. A szerdai tragédia az elmúlt évek legtöbb emberéletet követelő balesete a csatornán. Emmanuel Macron francia elnök az eset kapcsán kiadott közleményében úgy nyilatkozott, hogy „Franciaország nem fogja hagyni, hogy a [La Manche] csatorna temetővé váljon."

[The New York Times]

(3) A francia hatóságok nagyobb erőkkel fogják figyelni a La Manche csatornát

Emmanuel Macron francia elnök november 25-i bejelentése szerint a francia hatóságok fokozott erővel fogják megfigyelni a La Manche csatornát, hogy feltartóztassák az Egyesült Királyságba tartó migránsok csónakjait. Macron a francia hatóságok „teljes mobilizációjára" tett ígéretet, ugyanakkor szerinte a La Manche csatornán átkelő migránsokat csak Franciaország, az Egyesült Királyság, Hollandia, Belgium és az Európai Bizottság szoros együttműködésével lehet feltartóztatni. Ezzel párhuzamosan Boris Johnson brit miniszterelnök nyílt levélben fordult a francia elnökhöz, amelyben közös brit-francia járőrözési rendszert javasolt a csatornán. A hivatalos brit statisztikák szerint 2021-ben eddig 25 776 migráns érkezett csónakokkal Anglia partjaihoz, ez a szám 2019-ben még csak 1 835 volt.

[Reuters]

(4) A V4-ek és Merkel is támogatásáról biztosította Lengyelországot

Csehország, Magyarország és Szlovákia is szolidaritást vállalt Lengyelországgal a fehérorosz határon kialakult migrációs válság miatt – jelentették be a keddi budapesti kormányfői csúcstalálkozón. A megbeszélést követő sajtótájékoztatón Mateusz Morawiecki lengyel miniszterelnök köszönetet mondott Orbán Viktor magyar, Eduard Heger szlovák és Andrej Babiš cseh kormányfőnek a támogatásért. Angela Merkel leköszönő német kancellár csütörtökön szintén teljes szolidaritásáról biztosította Lengyelországot, és azzal vádolta Minszket, hogy hibrid hadviselést folytat az Európai Unió keleti határszakasza mentén található államok ellen. Merkellel párhuzamosan Janez Janša szlovén miniszterelnök is kifejezte együttérzését és támogatását a lengyel kormány irányába. Lengyelország miniszterelnöke a német DPA hírügynökségnek kijelentette, hogy ezekből a reakciókból is látszik, a legtöbb EU-s tagország egyetért abban, hogy a blokk nem folytathat „nyitott ajtós" migrációs politikát. Lengyelország több hónapja küzd migrációs válsággal a Fehéroroszországgal közös

határán. Varsó Minszket okolja, amiért szerintük szándékosan alakított ki válsághelyzetet, megtorlásul a Brüsszel által bevezetett szankciókra.

[Hungary Today, Republicworld, Euractiv és The First News]

(5) Súlyos migrációs nyomás a litván vidéken

A 2,8 millió lakosú Litvánia idén több mint 4 000 embert fogadott be, túlnyomó többségük menedéket kért az országban. A számok meredeken csökkentek, mióta elfogadták azt a törvényt, amely lehetővé teszi a határőröknek, hogy visszaküldjék a migránsokat a határon. A határőrök szerint azonban a bevándorlók kisebb csoportjai továbbra is rendszeresen próbálnak átjutni a két ország közötti, nagyrészt erdős határszakasz különböző részein. A legnagyobb nyomás a Dieveniškės-hurokként ismert határszakaszra hárul, azon belül is Siliai településre. A területen – a többi határmenti régióhoz hasonlóan – rendkívüli állapotot hirdettek, amelynek értelmében egyetlen civil szervezet sem léphet be. Az intézkedés kapcsán készült közvélemény-kutatások azt mutatják, hogy a döntést az említett régiókban élők elsöprő többsége támogatja.

[RFI]

(6) Egy másik litvániai migráció: fehérorosz elvándorlás

Litvániának kettő párhuzamos migrációs kihívással kell szembenéznie. Az egyik az iraki és közel-keleti migránsok nyomása, akiket a Lukasenka vezette fehérorosz adminisztráció engedett rá az EU keleti határszakaszára. A másik csoportot azok a személyek jelentik, akik az elnyomó kelet-európai rendszer elől menekülnek. Litvánia több mint 6 700 „humanitárius" vízumot bocsátott ki fehéroroszok számára, akik Lukasenka 2020-as elnökválasztási győzelmét követően kerültek veszélybe. Idén 71 fehérorosz menedékkérelmet hagyott jóvá a litván állam. Az Egyesült Államok külügyminisztériuma a múlt héten elismerését fejezte ki a legdélebbi balti államnak, amiért „biztonságos menedéket kínált a fehérorosz demokrácia számos támogatójának", köztük Szvjatlana Cihanouszkajának, az ellenzék vezetőjének is.

[The New York Times]

(7) Megtévesztő üzenetek és kínzások Fehéroroszországban

Alekszandr Lukasenka kijelentette, hogy nem fogja erőszakkal hazaküldeni azokat a migránsokat, akik a lengyel határszakaszon rekedtek. A migránsokat befogadó létesítményben tett látogatása során Lukasenka ételt és meleg ruhákat ígért azoknak, akik hajlandóak a határszakaszon maradni. „Az én feladatom, hogy segítsek nektek, bajbajutott embereknek" – mondta Lukasenka rögtönzött beszédében a bruzgi átmeneti

menekülttáborban. A hazatért irakiak ugyanakkor nem egy védelmező és támogató fehérorosz rendszer képét festették le: több iraki kurd arról számolt be a DPA hírügynökségnek, hogy a fehérorosz rendőrök rendszeresen megverték és kínozták őket. Több migráns vélekedett úgy, hogy a fehéroroszok „embertelen bánásmódban" részesítik az Európába vándorlókat.

[Euronews és InfoMigrants]

(8) Lettország keményen lép fel az irreguláris migránsokkal szemben

Megkezdi az irreguláris migránsok hazaküldését a lett állam. Szerdán a lett hatóságok 35 okmányok nélküli migránst ítéltek azonnali kitoloncolásra. A helyi sajtó beszámolója szerint október 31-ig összesen 65 személy kapott menedéket, míg 24 személy átmeneti védelemben részesült. Egils Levits lett államfő mindeközben bejelentette, hogy nem tartja szükségesnek a kommunikációt Alekszandr Lukasenka fehérorosz elnökkel.

[La Prensa Latina és Baltic News Network]

(9) Észtország az összes menedékkérő 90%-át kitoloncolhatja

Míg sok EU-s ország a sikertelenül menedékjogot kérő migránsoknak általában 30%-át tudja kitoloncolni, ez az arány Észtországban elérheti a 90%-ot is. Az elmúlt hónapokban főként közel-keleti migránsok ezrei érkeztek az EU Fehéroroszországgal közös határszakaszaira. Tavaly ugyanakkor Észtországban volt az egyik legalacsonyabb a menedékkérelmek száma. Az ERR észt portál ennek kapcsán számolt be arról, hogy makroszinten sikeresen tesztelt Tallinn egy olyan migrációkezelési rendszert, amelynek a segítségével a kitoloncolásra ítélt személyek 90%-át el tudja távolítani az ország területéről.

[ERR.ee]

(10) Az osztrák hatóságok embercsempész-hálózatot számoltak fel

Az osztrák hatóságok november 27-én bejelentették, hogy felszámoltak egy embercsempész-hálózatot, amely több száz migránst csempészett a Balkánról Ausztriába. Az elmúlt napokban 15 – moldáv, ukrán és üzbég állampolgárságú – személyt tartóztattak le közúti ellenőrzések során, illetve egy bécsi hotelnél, valamint lefoglaltak 14, a migránsok szállítására használt járművet. A csempészek fejenként 4-5 ezer euró összegért juttattak el több mint 700 migránst a szerb-magyar határtól Szlovákián és Csehországon keresztül Ausztria északkeleti csücskébe. A többségében libanoni, egyiptomi és szíriai migránsok legnagyobb része Németországba akart eljutni. Az embercsempészeket a közösségi médiában megjelenített hirdetéseken keresztül toborozták, havi 2-3 ezer eurós fizetést ígérve sofőri munkáért.

[RFE/RL]

(11) Csaknem 40%-kal csökkent az illegális migráció Szlovéniában

Az idei év első kilenc hónapjában Szlovéniában 8 144 illegális határátlépési kísérletet regisztráltak, 39%-kal kevesebbet, mint 2020 azonos időszakában – jelentette ki szerdán a szlovén belügyminisztérium. Az irreguláris migránsok többsége afganisztáni, pakisztáni vagy bangladesi volt. Lényegesen kevesebbnek bizonyult ugyanakkor a korábbinál a szíriaiak és a marokkóiak száma. Aleš Hojs szlovén belügyminiszter a múlt héten Szarajevóban a regionális együttműködés és partnerség megerősítését szorgalmazta a migrációkezelés terén.

[Euractiv]

(12) Egyre nő az Oroszországon keresztül az EU-ba irányuló migráció

Az orosz Biztonsági Tanács (BT) arra figyelmeztet, hogy egyre növekszik az Oroszországot az Európai Unióba irányuló tranzit céljára használó migránsok száma. Alekszandr Grebenkin, a BT helyettes államtitkára szerint egyre láthatóbb, hogy közel-keletiek, észak-afrikaiak és délkelet-ázsiaiak egyre nagyobb számban választják Oroszországot tranzitországnak az EU-ba vezető útjuk során. A Rosszijszkaja Gazetának adott interjújában Grebenkin megjegyezte, hogy „az illegális migráció problémája egyre sürgetőbb", főként, hogy a föderációnak ezzel párhuzamosan egy másik migrációval is meg kell birkóznia, méghozzá a posztszovjet köztársaságokból érkező munkavállalók integrálásával.

[TASZSZ]

(13) EU: Afganisztán szomszédainak meg kell akadályoznia a migránsok felhasználását

Josep Borrell, az Európai Unió vezető diplomatája hétfőn arra szólította fel Afganisztán északi szomszédait (Türkmenisztánt, Üzbegisztánt és Tádzsikisztánt), hogy segítsenek megakadályozni a migránsok fehérorosz rezsim általi, politikai célú felhasználását. Az EU bemutatta a volt szovjet tagköztársaságoknak egymilliárd eurós tervét Afganisztán és szomszédai támogatására az alapvető humanitárius segítségnyújtástól a migrációkezelésig. Az EU azzal vádolja Fehéroroszországot, hogy emberek ezreit repítette be a Közel-Keletről arra kényszerítve őket, hogy érkezésüket követően Lengyelországon, Litvánián és Lettországon keresztül az Európai Unió területére lépjenek, mindezt az EU Minszkre kirótt szankcióira válaszul. Az EU külügyi és biztonságpolitikai főképviselője szerint komoly veszély áll fenn, hogy Minszk éppen ezért nemsokára a Közép-Ázsiába menekült afgán migránsokhoz fog nyúlni utánpótlásért a közel-keleti gyakorlatának lelepleződését követően.

[Asharq al-Awsat]

(14) A migrációs és állampolgári szabályok könnyítését tervezi az új német kormány

Az új német kormánykoalíció által kiadott 177 oldalas koalíciós megállapodás radikális elgondolásokat fogalmaz meg a migrációs és állampolgársági törvényekkel kapcsolatban. Az új elképzelések lehetővé teszik a kettős állampolgárság felvételét a migránsok számára, valamint a migrációs és menekültügyi eljárások egyszerűsítését és felgyorsítását ígérik. Az ellenzékbe kényszerült CDU frakcióvezetője, Ralph Brinkhaus szerint problémás a menekültügyi rendszer ilyen nagy mértékű felforgatása.

[Deutsche Welle]

(15) Erőszakkal tiltott ki megfigyelőket Görögország egy NGO szerint

Az olasz ASGI migránsok jogaival foglakozó NGO vádjai szerint a görög hatóságok és a Frontex tisztjei illegálisan, erőszak alkalmazásával tartóztatták fel munkatársaikat a görög-észak-macedón határ közelében. Az NGO munkatársainak beszámolója szerint az intézkedést követően vissza kellett térniük Észak-Macedóniába, az intézkedéssel kapcsolatban pedig nem kaptak semmilyen dokumentumot. A görög rendőrség közlése szerint a határszakasz és annak 500 méteres körzete katonai terület, ezért történt az intézkedés, ám az erőszakkal kapcsolatban minden vádat visszautasítanak.

[Balkan Insight]

(16) 50 Cipruson lévő menekültet fogadna be Ferenc pápa

A katolikus egyházfő videóüzenetben közölte, hogy 50 Ciprusra érkezett menekültet kíván befogadni. Ferenc pápa a december 2-án kezdődő ötnapos útja előtt üzent a szigetországban élő híveknek. 2016-ban a Vatikán a pápa görögországi Leszboszban tett látogatása alkalmából is menedékjogot kínált szíriaiaknak.

[Vatican News]

(17) 150 millió eurót ad az Európai Unió a Törökországban élő szíreknek

Az Európai Parlament megszavazta azt a csomagot, amelynek keretében 150 millió eurót kaphatnak a Törökországban élő szírek. A mostani döntéssel meghosszabbított humanitárius program keretében az unió a leginkább kiszolgáltatott menekülteknek biztosít havi támogatást lakbérük, számláik vagy orvosi ellátásuk kifizetésére. Az eddigi keretösszeg 2022 elején fogyott volna el. A képviselők 588 szavazattal, 87 ellenében,

14 tiltakozással szavazták meg a döntést. Törökországban 3,6 millió szíriai menekült él, ami jelentős társadalmi feszültségeket okoz, és egyre erősödnek a menekültek hazatérését sürgető hangok.

[Middle East Monitor]

(18) Észak-Macedóniában migránsokat kínzó embercsempészeket tartóztattak le

Észak-Macedóniában az ügyészségen beazonosították a migránsok az őket hónapokon keresztül verő és szexuálisan zaklató embercsempészeket. Az előzetes letartóztatásban lévő gyanúsítottak egyikének, a pakisztáni főszervezőnek azonban sikerült megszöknie az észak-macedón és a szerb rendőrség közös operatív akciójaként végrehajtott rajtaütés során. Az észak-macedón-szerb határon történő átjutásért személyenként 600-800 eurót kérő embercsempészek a hegyekben fekvő, illegális táborban a megvert migránsokról készült mobiltelefonos fényképeket küldtek a hozzátartozóiknak, hogy pénz átutalására bírják őket. Szerbia déli részén, Vranje városában tett rendőrségi feljelentést sanyargatóik ellen egy, a határon átjutott migráns.

[Al Jazeera]

(19) Verés, hideg és halálfélelem: Fehéroroszországból hazatérő irakiak szenvedéstörténetei

A Fehéroroszország és az Európai Unió között hónapok óta zajló, feszült határkonfliktusból több száz, többségében iraki kurd tért vissza hazájába, akik szenvedésről és súlyos bántalmazásról számoltak be. A bevándorlók kivétel nélkül a határőrök durva bánásmódjára és a zord körülményekre panaszkodtak. Történeteikből kiderül, hogy telefonjaikat elvették, és sokukat fogva tartották vagy egy közeli erdőbe szállították, ahol élelem és bármilyen kommunikációs eszköz híján voltak. Az iraki kurdok egy része halálfélelmet érzett Fehéroroszországban.

[Sotaliraq]

AFRIKA

(20) Újabb 19 halott Burkina Fasóban

Ezúttal 19 személy vesztette életét Burkina Fasóban terrorakció következtében. A száheli ország 2017 óta szenved a terroristák támadásaitól. Az elkövetők 9 katonával és 10 civillel végeztek, és egy egészségügyi központot is leromboltak. A merényletek miatt már 1,4 millió menekült van az országban.

[AP]

(21) A szomáli miniszterelnök szükségállapotot hirdetett az aszály miatt

Szomália miniszterelnöke szükségállapotot hirdetett ki az országban az aszály miatt. Mára 2,6 millióan szorulnak élelmiszersegélyre a szárazság következtében, és 113 ezer embernek kellett elhagynia az otthonát.

[Hiiraan]

KÖZEL-KELET ÉS ÉSZAK-AFRIKA

(22) Marokkó bejelentette az illegális bevándorlók bűnözői hálózatának felszámolását Ain Sebaában

A casablancai rendőrségnek sikerült felszámolnia egy, az illegális migráció szervezéseben tevékenykedő bűnözői hálózatot. A Nemzetbiztonsági Főigazgatóság közleménye szerint az ügy keretében végrehajtott akció eredményeként 13 személyt tartóztattak le, valamint lefoglaltak egy autót, egy gumicsónakot, 10 mentőmellényt, nagy mennyiségű üzemanyagot, egy légszivattyút, késeket és egyéb fegyvereket, élelmiszert és az embercsempészésből származó bevételeket is.

[Info Migrants]

(23) A libanoni haditengerészet feltartóztatott egy hajót, amelyen 90 migránst szállítottak

A libanoni haditengerészet feltartóztatott egy hajót, amelynek fedélzetén több mint 90 személy tartózkodott. A főként libanoni, szír és palesztin bevándorlókat Ciprusra próbálták szállítani. Libanon gazdasági helyzetének több mint két éve tartó folyamatos romlása következtében megkétszereződött a tengeri úton menekülni próbáló migránsok száma, akiknek gyakran a libanoni partoktól mintegy 160 km-re található Ciprus az úticélja. Becslések szerint Libanonban 1,5 millió szíriai, valamint mintegy 180 ezer palesztin menekült és bevándorló tartózkodik.

[Info Migrants]

(24) Közel 500 embert mentett ki a tunéziai parti őrség

A tunéziai parti őrség 487 embert mentett ki a Földközi-tengerből. A zömében egyiptomi, bangladesi és marokkói állampolgárok illegálisan akartak átjutni Európába. Ebben az évben csaknem 60 000 ember érte már el az olasz partokat, és 1 200-an vesztek a tengerbe.

[AP]

ÁZSIA

(25) Üzbegisztán pénzügyi támogatást nyújt a munkavállalás céljából elvándorolt migránsoknak

November 6-8-án a munkaerő-migráció került a figyelem középpontjába, amikor Üzbegisztán magas szintű diplomáciai delegációja Oroszországba látogatott. A küldöttséget Nigmatilla Juldasev, a szenátus alelnöke vezette, aki Iszlám Karimov 2016-os halálát követően váratlanul rövid időre az ország legmagasabb tisztviselőjévé vált. A látogatás volt a második magas szintű találkozó Üzbegisztán migrációs kérdéseivel kapcsolatban Taskent és Moszkva között. Az elsőre 2017 áprilisában került sor, amikor Shavkat Mirziyoyev üzbég és Vlagyimir Putyin orosz elnök aláírt két munkaerő-migrációval kapcsolatos megállapodást is. A jelenlegi tárgyalások során szó esett egy multifunkcionális migrációs központ felállításáról Üzbegisztánban, valamint megállapodtak a munkaügyi kérdések és a nyugdíjjogosultság kölcsönösségéről is. Taskent bejelentette, hogy készen áll pénzügyileg támogatni azokat, akik inkább Oroszországban vállalnának munkát.

[The Diplomat]

(26) Afgán terroristák juthatnak Kazahsztánon át Oroszországba

Afganisztáni terroristák hatolhatnak be a közép-ázsiai államokba, hogy onnan a kazah határon át Oroszországba jussanak – mondta Alekszandr Grebenkin, az orosz Biztonsági Tanács helyettes államtitkára vasárnap. Moszkva gondosan figyelemmel kísérte az afganisztáni helyzetet a tálibok hatalomra kerülését követően – jelentette a Szputnyik híroldal Grebenkinnek a Rosszijszkaja Gazeta kormánylapnak adott interjújára hivatkozva. „Fennáll az Oroszországba való beszivárgás esélye – főként a nemzetközi terroristák és szélsőséges szervezetek tagjai kapcsán" – tette hozzá.

[ANI]

(27) 220 ezer kirgiz kelhet útra

Medet Askarov elhagyta kirgizisztáni faluját és családjával Moszkvába költözött, miután egy árvíz elpusztította otthonát. Sok más kirgiz is elvándorolt és elköltözött az árvíz, vagy a másik tomboló súlyos környezeti csapás, a szárazság miatt. A Világbank szerint 2050-ig világszerte több mint 200 millió ember kell majd elhagynia az otthonát súlyos természeti katasztrófák miatt. A legpesszimistább forgatókönyv szerint mintegy 220 ezer kirgiz lesz kénytelen más városokba, régiókba vagy országba költözni.

[Radio Free Europe]

(28) Az infláció és az emelkedő árak miatt egyre több tádzsik hagyja el otthonát

Az Oroszországba érkező tádzsikok száma idén drámai mértékben megnőtt: az ország munkaképes lakosságának mintegy negyede a föderációba vándorolt. Tádzsikisztán legfontosabb exportcikke régóta a migráns munkavállalók tömege, akiknek a hazaküldött pénze jelentős tőkeforrásnak bizonyul. A Világbank szerint 2019-ben a tádzsik munkavállalók által Oroszországból hazaküldött utalások meghaladták a 2,6 milliárd dollárt, ami háromszorosa az adott évi teljes tádzsik exportnak, miközben a GDP kb. 28%-ának felelt meg. Az arány enyhén csökkent 2020-ban, mivel a Covid-19 súlyosan érintette az orosz gazdaságot, sok tádzsik így átmeneti jelleggel hazatérésre kényszerült. Meglepő adat, hogy a hazautalások így is a GDP 26,68%-át tették ki. Egész Európában és Közép-Ázsiában egyedül Kirgizisztán függ nagyobb mértékben a hazautalásoktól – ott ezek a GDP 30,1%-át teszik ki.

[Emerging Europe]